

IF NOT NOW, THEN WHEN?

Welke stap ga jij zetten om je dromen waar te maken? Op mijn site kun je heel veel **gratis** materiaal vinden.

- [schrijfveren](#)
- [heldenreis](#)
- [schrijftips](#)
- [artikelen](#) met schrijftips
- [schrijfboek](#)-besprekingen
- [TAW](#)-artikelen
- [interview](#) over TAW
- [interview](#) over Heldenreis's Reis

Mijn [cursussen en e-books](#) kosten nu maar **vijf euro**, en staan stikvol inspiratie.

Alle cursussen zijn te bestellen door **€5** over te maken op NL90 INGB 0003 8794 67 tnv H. Kuipers, Groningen onder vermelding van de naam van de cursus.

SCHRIJFCOACHING

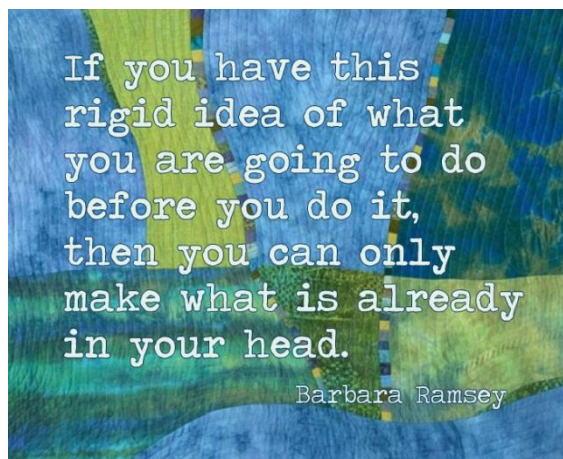
Voor €27,50 kun je al een kort verhaal tot 1000 woorden insturen ter beoordeling. Met zo'n eenmalig consult leer je al heel veel om weer grote nieuwe stappen te kunnen zetten.

Bij een eerste (eventueel eenmalig) consult voor een roman mag je tot 5000 woorden insturen, en krijg je nadien een gesprek (telefonisch of keukentafel), voor €82,50.

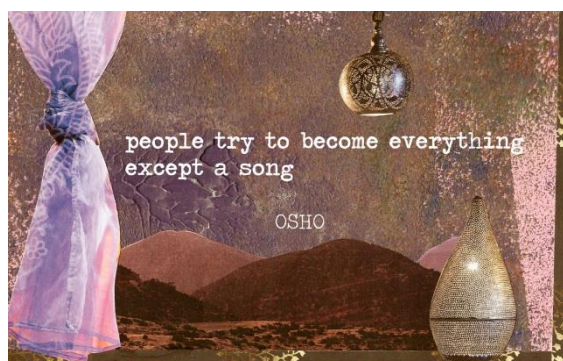
Heb je regelmatig ondersteuning nodig? Dan behoort ook een wekelijks telefonisch consult tot de mogelijkheden. €12,50 voor een gesprek van 15-20 minuten, met daarna nog een e-mail waarin je het besprokene kunt nalezen.

TEGELTJES

*

*

Print ze uit, plastificeer ze, heb ze bij je of hang ze boven je werktafel! Vind meer Wijze Woorden op [Pinterest](#).

STRAFREGELS

Ik had weer eens een gesprek met iemand over de wilskracht. Of eigenlijk met meerdere iemanden. De ene is een dichter bij wie de Wilskracht altijd de kop opsteekt als de flow waarin ze aan haar bundel werkt, op de een of andere manier verstoord raakt. Dan staat Wilskracht direct op met de zweep in de hand. Hop jij! Doorwerken! Slapjanus! Zie je wel, je kan het niet!

Wilskracht is een afsplitsing van de [Censor](#). Waar de Censor zich op de inhoud richt – zie je wel! allemaal cliché wat jij produceert! en een Shakespeare zul je wel nooit worden dus je kan er net zo goed mee kappen – richt Wilskracht zich in dit geval op de persoonlijkheid, het karakter of liever gezegd het gebrek daaraan. Hij spreekt met de mond van ouders of leraren die je nooit prezen als je iets moois had gemaakt, die je alleen prezen als je braaf was geweest, gehoorzaam, deed wat ze zeiden, waardoor je nooit voor jezelf durfde opkomen.

Maar wilskracht is voor strafregels. Voor een goed gedicht heb je overgave nodig, en genot. Dus als de bron is leeggelopen of door anderen leeggeslurpt: zorg dat je hem weer vult. Doe wat jij nodig hebt. Je hoeft aan niemand te bewijzen dat je heus wel hard werkt. Je hoeft alleen maar je muze te verleiden.

Of, zoals Julia Cameron het pas nog zo mooi zei: *It is impossible to say yes to ourselves and our art until we learn to say no to others.*

Het andere gesprek ging over het maken van collages. Iemand die werkelijk de mooiste dingen maakt – art journal, kaarten, gelli prints, grootse borduur- en haakwerken – loopt vast bij het maken van collages. Deels herken ik haar dilemma. Ik zie soms ook collages langskomen waarvan ik denk: oh, wat mooi. Kon ik dat maar. Het zijn vaak abstracte werken met vloeiende kleuren en diverse structuren. Ik zou het willen kunnen maar weet ook dat dat niet mijn werk is. Mijn werk is te laten komen wat via mij wil komen. Een samenhang tussen beelden,

kleuren en woorden. Als er soms mooie abstracte achtergronden ontstaan ben ik daar blij mee, maar ik streef er niet naar, ik laat Wilskracht erbuiten.

Bij haar werkt het anders, bij haar neemt Wilskracht het meteen over als ze iets moois ziet wat ze ook zou willen maken. Met alle touwtjes stevig in handen tijgt ze aan het werk. En als het niet wordt zoals Wilskracht vond dat het moest worden, gooit ze het weg.

Ik moest meteen aan [Etty Hillesum](#) denken, toen ze me over dit dilemma vertelde. Die schrijft ook ergens dat ze wel nooit een echte schrijver zal worden. Terwijl haar dagboeken een meesterwerk zijn, zonder wilskracht maar in flow en overgave geschreven.

Calvinisten of lege-bronnens werpen altijd tegen dat je toch wel Discipline moet hebben! Potdikkie, zweep erover! Natuurlijk. Zonder regelmatig werken geen resultaat. Maar die discipline moet voortkomen uit plezier. Als ik mijn [boekjes](#) maak zijn er altijd een paar werkzaamheden die ik minder leuk vind. Mooi vouwen blijft een crime, randjes verven een geklieder, [plakken](#) soms een frustrerend klusje. Maar ik doe het nooit met tegenzin, omdat het onderdeel is van het plezier om iets moois te maken dat precies uitdrukt wat ik wil uitdrukken (of wat de opdrachtgever uitgedrukt wil zien). Nooit bedenk ik vantevoren hoe het eruit moet zien, welke afbeeldingen ik ga gebruiken. Ik heb geen Doel waar Wilskracht me naartoe zweept. Ik ga [zoekend](#) en intuïtief te werk en laat mijn handen het werk doen.

Ik kwam pas nog een mooi citaat tegen op [twitter](#), van Chaim Potok:

If I had a plot that was all set in advance, why would I want to go through the agony of writing the novel? A novel is a kind of exploration and discovery, for me at any rate. Ook bij het schrijven geldt dat dus: Kunst is geen kwestie van iets verzinnen, maar van luisteren.

Luisteren jullie, dichters, schrijvers, kunstenaars?

Blijf schrijven en creëren!
Hella Kuipers